

(SRI A. R. BADARINARAYANA)

qualitative improvement of education and has initiated these measures and it is too early to think of appointing a High Power Committee.

SRI T. R. SHAMANNA.—Sir, I am glad that the Government is aware of the fact that the standards of Education of students have to be improved in the best interest of the State and the country, but at the same time, I want an assurance from the Government, that, while appointing Teachers, they appoint Teachers of merit only and that they will take all positive measures to see that Primary Education is improved.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The hon. Minister will say as: 'It will be considered.; If the hon. member wants to withdraw, he may withdraw his Resolution unconditionally. It should be an unconditional withdrawal.

SRI A. R. BADARINARAYANA.—Government very much appreciate the feeling with which the hon. Member has brought this Resolution. I have taken some trouble to tell him that Government is very earnest about it.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Shall I put it to vote?

SRI T. R. SHAMANNA.—I am not prepared to test my capacity here. I know what the fate of it will be. At the same time, I wish to bring to the attention of the Government the need for taking action.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Is the hon. member withdrawing?

SRI T. R. SHAMANNA.—Yes.

The Resolution was, by leave, withdrawn.

(ii) re : *Recommending for Conversion of the States Highways Connecting Gaty with Humnabad to join National Highway No. 9.*

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ (ಶಿರಗುಪ್ಪ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:—

“ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯಗಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಪಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೈಯೋಗ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ತಮಿಳು ನಾಡು, ಮೈಸೂರು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿ ನಲ್ಲಿರುವ ಉದಕಮಂಡಲ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹುಡ್ಕುಬಾದ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿರುವ ಉದಕಮಂಡಲ, ಬಂಡೀಪುರ, ಮೈಸೂರು, ಹಿರಿಯೂರು,

ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಸಿರಿಗುಪ್ಪ, ನಿಂಧನೂರು, ಲಿಂಗಸುಗೂರು, ಪಹಾಪುರ, ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ 9ನೇ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಮನವೊಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.”

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

“ಎದೇಶಿ ವಿವಿಮಯಗಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಬಿದೋಗಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ತಮಿಳು ನಾಡು, ಮೈಸೂರು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಹಾಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಉದಕಮಂಡಲ ಹಾಗೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹುಮ್ನಾ ಬಾದ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರವಾಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿರುವ ಉದಕಮಂಡಲ, ಬಂಡೀಪುರ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಗಳ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ 9ನೇ ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಮನವೊಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.”

† ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದ ನಿರ್ಣಯ. ಅದರ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಮಾತನಾಡಬಾರದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—There are two full-fledged Ministers of State here. For my purpose, it is sufficient. I very much appreciate the vehemence and force of what the hon. member states.

Sri H. S. SIDDAPPA.—I am on a Point of Order. The Rules of Procedure and Conduct of Business do not name the State Ministers, as Ministers, but only Cabinet Ministers and Deputy Ministers. In the absence of that, the State Ministers cannot be construed as Ministers. So, I feel the House is completely poor without the Ministers.

MR. DEPUTY SPEAKER.—This matter has been raised repeatedly and I have stated that Ministers include the Ministers of States.

Sri H. S. SIDDAPPA.—It is not there under the rules of Procedure.

MR. DEPUTY SPEAKER.—There is some other statute. I cannot go on giving informations on various statutes.

Sri H. S. SIDDAPPA.—Can this house be governed by other statutes? It is governed by the rules of procedure and Conduct of Business; exclusively meant for it.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು.

Sri H. N. Nanje Gowda, hon. Minister of State for Major Irrigation came into the House)

Sri H. N. NANJE GOWDA —I will make a note and reply.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Minister of State for Major Irrigation is there. He says he is attending to it.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಇದ್ದು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದ ನಿರ್ಣಯ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಐಕ್ಯತೆಗೆ ನಾಂದಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ನೈಜಾಂ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್‌ವರೆವಿಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಜನಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಮೈಲಿಗಲೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳ ಸಂಪದ್ಧರಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಸೂಲಾಪುರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ಉರಿಯಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗಿ ಸೌಲಭ್ಯವದಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುತ್ತದೆ:—

ನಾಂಪನಾ ಹೈವೇ ನಂಬರ್	ಕಿಲೋ ಮೀಟರುಗಳಲ್ಲಿ
4 ಪೂನಾದಿಂದ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮದ್ರಾಸ್ ರಸ್ತೆ,	661-00
44 ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪಣಜಿಯವರೆಗೆ ರಸ್ತೆ,	84-00
7 ಬೆನಾರಸ್, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮಧುರೆ ಕೇಫ್ ಕಾಮರಿನ್,	124-00
8 ಪೂನಾ, ಸೂಲಾಪುರ, ಹೈದರಾಬಾದ್, ವಿಜಯವಾಡ ರಸ್ತೆ.	75-00
13 ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಪೋರಾಪುರದ ರಸ್ತೆ,	409-00
17 ಪಶ್ಚಿಮ ಕಡಲವೇ ರಸ್ತೆ,	285-00
48 ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಸನ ಮಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆ,	330-00
	ಒಟ್ಟು
	1968-00

ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಫಾರಸ್ ಮೇರೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿನರ್ತಿಸಲು ಕಳುಹಿಸುವ ಪಟ್ಟಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ.

The proposed National Highways are as follows:—

1	Bangalore-Mandya-Mysere-Ooty-Coimbatore	...	217.6 K.M.
2	Ooty-Bellary-Hospet-Gadag-Hubli-Karwar	...	413.4 "
3	Bangalore-Mysore-Mercara-Mangalore	...	383 "
4	Chitaldurg-Hiriyur-Holalkere-Bellary-Chikmagalur-Mudigere-Mangalore.	...	281.2 "
5	Belgaum-Bijapur-Gulbarga-Humnabad.	...	361.6 "
6	Honnar-Talguppa-Shimoga-Arsikere-Shimoga.	...	329.6 "
7	Mysore-Nagamangala Hiriyur-Bellary-Siraguppa-Gulbarga-Humnabad.	...	300.0 "
8	Belgaum-Bijapur-Raichur.	...	334.4 "
9	Dharwar-Londa-Panaji.	...	93.6 "

ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಏನು ರಿಸೋಲ್ಯೂಷನ್ ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಆ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಸಹ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬ

ದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ 9 ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೆ, 9ನು ಸಹ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇಸ್ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದ ಹೈವೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯ ಹುಮಾ ಬಾದ್, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬರುವ ರಾಜ್ಯದ ಹೆದಾರಿಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒರ್ಚು ತಗಲಬಹುದು. ಇದು ಏಕೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಹಾದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 9 ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಇಂಥ ಮಹತ್ವವಾದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ವಿಭಾಗವು ಸಹ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಾಗಲಿ, ಸಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಸುಧಾರಣೆಯೂ ಆಗದೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅರ್ಹತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಸ್ತೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಅರ್ಹತೆಗಳೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಇವೆ. ಇದರಿಂದ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊರ ದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಟೂರಿಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮೈಸೂರು, ಉಡಕ ಮುಂಡಲ, ಬೀದಾರ, ಹಂತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 800 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದ ರಸ್ತೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಉಳಿತಾಯವಾದ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇರೆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಮೈಸೂರು ಉಡಕಮುಂಡಲ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಂಡಿಪುರ, ಮಂಡ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸಹ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳಗಳು. ಆಮೇಲೆ ಇದು ಚಿತ್ರಗಾರ್ಗ, ಹಿರಿಯೂರು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ವಾಗ್ ವಾಗ್ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಕ್ವಿಡ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸಹ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಜಮೀನು ಆಕ್ವಯರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇದು ಕೂಡ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೇಂದ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಂಪಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೂಡ ಒಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್. ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾಣಿಗಾಪುರ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನ ಸಹ ಇದ್ದು ದೊಡ್ಡ ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಬಸವಕರ್ನಾಟಕ ಸಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಜಾಗ. ಅದರಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾರಾ ಹೋಗುವ ಜಾಗಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಬಗೆಯ ಸಹ ಮುಂದಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳು. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೂ ಸಹ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನಿರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ರಸ್ತೆಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಎಡದಂಡೆಯಲ್ಲಿ 6 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನಿರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಲದಂಡೆಯಿಂದ ರೋಲೆವೆರ್ ಕೆನಾರ್ ಮುಖಾಂತರ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಹೈಲೆವೆಲಿನಿಂದ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ನಿರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ)

12-00 NOON

ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಕನ್‌ವಿನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೇನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಎಷ್ಟು ಡೆವಲಪ್ ಆವರೆ ಮಹತ್ವವಾಗುತ್ತದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬರೀ ಸಮಯವನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಏಕನಾಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬಲದಂಡೆಯ ಕಾಶೋನಿಯಿಂದ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 20 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯವರೆಗೂ ಪಕ್ಕದ ಇತರೇ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಫ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾತುಂಥ ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ರಸ್ತೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯವಾದ 8 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಮಹೋಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇಂಥ ಮಹತ್ವವಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳ ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸು ಎಷ್ಟು ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ಆಗ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದೇ ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆಗ ಬೇರೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೊರಕಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮುಗ್ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಮ್ಯುನಿಕೇಷನ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡುಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಮ್ನಾಬಾದಿನಿಂದ ನಂಬರ್ 9—ಸೋಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಈ ದೇಶದ ಮಹತ್ವ ರಸ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ನಂಬರ್ 9ನೇ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಸೋಲಾಪುರ ಕಾಗೂ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸೇಕಡ 50ರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಧ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 35-40 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಮಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಭೂಪಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮೈಸೂರು ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದಂಥ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮುಂದೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ವರಗರನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ವಿರಭದ್ರಪ್ಪ (ಕೂಪ್ಲಿಗಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಹೈತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಅವರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅಂದರೆ, ರಾಯಚೂರು, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ, ಬಿದರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ರಸ್ತೆ. ಆದಕಾರಣ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ಇದನ್ನು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿಸಿ ಆ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಗಾಗಿ 32-35 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇವರ ಮೇಲೆ ಅಪಾವನೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಅಪಾದವೂ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಸೋಲಾಪುರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಬರುವಂತೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು 9ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದಂಥ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ವಿನಂತಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು (ಶಾಂತಿನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯನವರೇನು ಈ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ—ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆವರ ಹಿಂದೆ ಮೊಗಲಕ ಕಾಲದಿಂದಲೂ—ಇವಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬರಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಹಿಂದೆ ರೈಲ್ವೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಆ ಸೋಲಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾಯಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದು ; ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಧತ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಮಾಡಿಕೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆಧುನಿಕ ರಸ್ತೆಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬಂದುದರಿಂದ, ಈ ದಿವಸ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಗದ ಜನರು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಮಾನ್ಯ ಸೂಚಕರು ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲೆಂಬ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಉಪಕಮಂಡಲದಿಂದ, ಮಂಡ್ಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ, ಹುಮನಾಬಾದಿಗೆ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸೊಚಿಸಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳಾದರೋ ಎಲ್ಲಾ ಚಾರಿತ್ರ್ಯಾರ್ಹ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಶಿಲ್ಪ, ಕಲಾಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳಗಳೇ. ಕೆಲವು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೂ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ ಸ್ಥಳಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ—ಇವು ಈ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಸ್ಥಳಗಳು. ಮೈಸೂರು ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಸ್ಥಳ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಬಂದವುಗಳು. ಅದುದರಿಂದ ನಾವೀಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮಗೆ ಯಾವ ಹೈವೇಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು.—ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥಳಗಳು ಇರಬೇಕು. ಆದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಇವು ಅಗತ್ಯ. ಉದಕಮಂಡಳ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಹುಮನಾಬಾದ್ ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಎರಡು ನಾಡುಗಳ ನಡುವೆ ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಡೆಲ್ಹಿಯಿಂದ ಕಲ್ಕತ್ತಾದವರೆಗೂ, ಕೈ ಬೆರಳನ್ನು ತೋರಿದರೆ ಹೇಗೋ, ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಿಮೆಂಟ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾದ್ದೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು ನಾಯ್ಡು)

ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. “ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ”

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ನಾರಾಯಣದಾಸ್ (ಹರಪನಹಳ್ಳಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ರಾಮಯ್ಯ ನವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೂಚಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ಹೆದ್ದಾರಿಯು ಹುವನಾಬಾದಿನಿಂದ- ಉದಕಮಂಡಲದವರೆಗೂ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾದು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರಸ್ತೆ ಅನೇಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಾಗೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಸ್ಥಳಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗತವೈಭವದ ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಹಂಪಿ ಮತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಡ್ಯಾಂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದವರು ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು 750 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಆ ಸಿಂಧ ನೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಮೆಸ್ಕಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಗಳಿವೆ. ಹಾಗೇ ಹಿರಿಯೂರ ಬಳಿ ವಾಣೀವಿರಾಜನಕಾಗರ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬೆಟ್ಟ ಮತ್ತು ಕೋಟೆಗಳಿವೆ. ಇನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ನಾಲ್ಕೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್. ಒಂದೊಂದು ಡಿವಿ ಜನ್ನಿನ ಹಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಮಾರ್ಗವು ಮಾಡಿದರೆ ನಾಲ್ಕೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ವೆಹಾರಾಪು, ಆಂಧ್ರ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡುಗಳಿಗೆ ಈ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಇದರ ಉದ್ದ 800 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಗಳಾಗಬಹುದು. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಒಂದು ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಉಪೋಗವನ್ನೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಈ ಸ್ಥಳ ಪರದೇಶದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರವಾಸಿ ಗಳನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನಗಿಷ್ಟ ಮಾಡತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನೊಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡರಾಯಿತೋ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈಗ ನಿರ್ಣಯದ ನೂಚಿಕರು ಕೇಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಹೆದ್ದಾರಿ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರು—ಕೊಯಂಬತ್ತೂರು ಒಂದು ಭಾಗ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು—ಹುವನಾಬಾದ್ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗ, ಈ ಎರಡೂ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸುಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ 1800 ಮೈಲಿಗಳು ಇಲ್ಲವೆ 3000 ಕಿಲೋ ಮೀಟರುಗಳು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ರಸ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಳಕಳಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅರ್ಥ ವಾಗಿದೆ. 1971-72 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 1972-73ಕ್ಕೆ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆದಿರುವ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸರ್ಪರೇಟ್ ಜೋನ್ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯ ರನ್ನು ಹಾಕಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯ ಕಾರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬರುವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣದ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೂಡ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 1800 ಮೈಲಿ

ಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಮರೆಯತ ಇರಾಬೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಈ ವಿಚಾರ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಬಹುಷಃ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮರಾಮತ್ ಇರಾಬೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಲೆತಾಗ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವರೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ. ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪುವಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಮಾಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಇಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಭರವಸೆ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ.—ಉದಕಮಂಡಲದಿಂದ ಹುಮ್ಮಾಬಾದಿಗೆ ಹೋಗುವ ಹೆದ್ದಾರಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಜೊತೆಗೆ ಸುಮಾರು 7 ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಿಷ್ಟೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಣಯ ಆಗಿದೆ. ಅಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಈ ರಸ್ತೆ ಸುಮಾರು 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾದುಹೋಗುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀಯರು ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಈ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಿದೆ. ಅದಕಾರಣ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭರವಸೆಯಮೇಲೆ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ.

The Resolution was, by leave withdrawn.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The next resolution Nos. 3,4,5,6,7 and 8 are all identical and they need not be moved. Next resolution is in the name of Mr. Konandur Lingappa. He is not present. But he has authorised Mr. Kagodu Thimmappa to move the resolution. Hon. Member Sri Kagodu Thimmappa may move the resolution on behalf of Sri Konandur Lingappa.

(iii) re : Constituting a Statutory Malnad Development Board

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಪರವಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿರ್ಣಯ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

“ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.